

کتابِ رُوت

پیشگفتار

سرگذشتِ امزی کتابِ ریزه دَ زمانِ قاضی ها رُخ دَد.

فهرستِ عنوانها

خاندانِ اِیْمَلِک و نَعومی (فصل ۱ آیه ۱)

پس اَمَدو دَ وطن (فصل ۱ آیه ۶)

رُوت دَ کِشْتِ بوعَز کار مُونه (فصل ۲ آیه ۱)

نَعومی بَلدِه اَیندِه رُوت فِکْر مُونه (فصل ۳ آیه ۱)

توی بوعَز قد رُوت (فصل ۴ آیه ۱)

خانوارِ اِیْمَلِک و نَعومی

۱) دَ زمانِ حُکمرانی قاضی‌ها، دَ سرزمینِ اِسرائیل قحطی پَیدا شد و یگ آدم از شارِ بَیت-لَحَمِ مَنْطِقَه یهُودا قد خاتو و دُو باچه خُو کوچ کد و دَ مُلکِ موآب دَ عِنوانِ بیگنه زندگی مُوکد. ۲) نام ازو آدم اِیْمَلِک و نام زَن شی نَعومی و نام باچه های شی مَحلون و کِلِیون بُود. اونا از مردُم اِفراته بُود و دَ شارِ بَیت-لَحَمِ دَ مَنْطِقَه یهُودا زندگی مُوکد. خُلاصه، اونا دَ مُلکِ موآب رفته دَ اُونجی مَند. ۳) مگم اِیْمَلِک شُوی نَعومی فَوْت کد و اُو قد دُو باچه خُو تنها مَند. ۴) امو دُو باچه از دُخترِونِ موآبی خاتو گِرِفت که نام یگ شی عورفه و نام دِیگه شی رُوت بُود و اونا تقریباً ده سال دَ اُونجی زندگی کد. ۵) اوخته مَحلون و کِلِیون ام فَوْت کد و نَعومی از هر دُو اولاد و از شُوی خُو مَند.

۶) بعد ازو نَعومی قد بیری گون خُو باله شُده آمادگی گِرِفت تا از مُلکِ موآب پس دَ جای خود خُو بوره، چُون اُو دَ موآب شَنِیدد که خُداوند دَ بِلَه قوم خُو نظر کده و دَزوا حاصِلاتِ پَرِیمو دَده. ۷) پس اُو قد دُو بیری خُو امزُو جای که زندگی مُوکد کوچ کد و دَ راهِ خُو رَیی شُده پس دَ سرزمینِ یهُودا رفت. ۸) مگم نَعومی دَ دُو بیری خُو گُفت: ”هر دُوی شُمو پس دَ خانه اِبَه خُو بورید و خُداوند دَ حقِ شُمو نیکی کنه، امو رَقمیکه

شُمو دَ حَقِ مُرده های مه و ام دَ حَقِ ازمه نیکی کدِید. ⑨ خُداوند دَز شُمو بَخْتِ خُوبِ نَصِیبِ کنه تاکه هر کُدم شُمو شُوی دِیگه کده دَ خانِه ازو آرام شُنِید. ” اوخته نَعومی رُوی ازوا ره ماخ کد و اونا دَ آوازِ بِلندِ چخرا کده ⑩ دَزو کُفت: ” نه، مو قد ازتو پس موری و دَ مینکلِ قوم تُو زندگی مونی. ”

⑪ مگم نَعومی کُفت: ” او دُخترن مه، دَور خورده پس بورید. چرا میخاهید که قد ازمه بورید؟ آیا کُدم باچه دَ کوره مه آسته تاکه یگو روز شُوی شُمو شنه؟ ⑫ نه، نیسته. پس بورید دُخترای مه، چراکه بلده شُوی گِرِفَتو ما کلو پیر شُدیم. اگه بگیم هنوز امأمید دَرُم و حتی اگه اِمشاو دَ شُوی دده شُنم و یگ چند باچه ام دَ دُنیا بیرم، ⑬ آیا شُمو تا جوان شُدون ازوا ره صبر مونیید و خودون خُو ره از شُوی کدو محروم مونیید؟ نه دُخترای مه، اوقاتِ ازمه از شُمو کده غَدَر تلخ آسته، چراکه دِستِ خُداوند یکسره دَ خِلافِ مه دِراز شُده. ” ⑭ اوخته اونا بسم چخرا کد و عُرپه رُوی خُسِرِ مادر خُو ره ماخ کده خُدا حافِظی کد. مگم رُوت خود ره دَزو چسپند. ⑮ و نَعومی دَ رُوت کُفت: ” اونه! خاتونِ ایور تُو پس دَ پیشِ قوما و خُدایون خُو رفت؛ تُو ام از پُشتِ ازو بورو. ”

⑯ لیکن رُوت دَزو کُفت: ” کلو شله نشو که از پیشِ تُو بورم و تُو ره ایله کُئم. ما نمورم، بلکه هر جای که تُو بوری ما قد ازتو مورم و هر جای که تُو بشینی ما ام امونجی میشینم؛ و قومِ ازتو، قومِ ازمه و خُدای ازتو،

خُدای ازمه آسته. ١٧ دَ امزُو جای که تُو بُمَری ما ام مُومَرُم و دَ اُمونجی دَفن مُوشُم. اگه چیزی جُز از مَرگ مَره از تُو جدا کُنه، خُداوند ازی کده بلای بدتر ره دَ بله ازمه بیره. ١٨ ” وختی نَعومی دید که رُوت سخت تصمِیم گِرِفته که قد ازو بوره، دیگه او ره چیزی نَگُفت.

١٩ پس هر دُوی ازوا رَبی شُدِه دَ بَیت-لَحَم رفت. وختیکه دَ بَیت-لَحَم رسید، تمامِ مَرُدُم شار از خاطرِ ازوا دَ شور آمد و خاتونو دَ بَین خُو مُوگُفت: ”ای اُمو نَعومی آسته؟“ ٢٠ مگم نَعومی دَزوا گُفت: ”مَره «نَعومی» کُوی نَکنید، بلکه «مارا» کُوی کنید، چراکه خُدای مُتعال زندگی مَره تلخ کده. ٢١ ما دِستِ پُر بُر شُدُم، ولے خُداوند مَره دِستِ خالی پس آورد. چرا مَره «نَعومی» مُوگید دَ حالیکه خُداوند مَره خار-و-ذلیل کده و قادرِ مُطلق دَ سر مه بلا آورده. ٢٢ ” خُلاصه، نَعومی قد بیری موآبی خُو رُوت قتی پس آمد و اونا دَ شروعِ جَو دِرَو دَ شارِ بَیت-لَحَم رسید.

٢ ١ دَ اُونجی نَعومی از طرفِ شُوی خُو اِلِمَلِک یگ قوما دَشت که او اولادِ بابِه اِلِمَلِک و نامِ ازو بوعز بُود. او یگ آدمِ ثرَوتمند-و-مردمدار بُود. ٢ دَمزُو غَیت رُوتِ موآبی دَ نَعومی گُفت: ”مَره بیل که سرِ کِشت ها بورم و هر کسی که رُوی خوش نشو بدیه از پُشتِ دِرَوگرای شی رفته خوشه-چینی کُئم.“ و نَعومی دَزشی گُفت: ”بورو، دُخترِ مه.“ ٣ پس او رَبی شُدِه دَ قدی پِلالِ دَر آمد و از پُشتِ دِرَوگرا خوشه-چینی ره

شروع کد. اتفاقاً، او د یگ پټی زمين بوغز که اولاد بابه ایملک بود،
داخل شد.

④ اوخته بوغز از شار بیت-لحم آمده د دروگرا گفت: "خداوند قد
شمو بشه!" و اونا د جواب شی گفت: "خداوند تو ره برکت بدیه." ⑤
و بوغز د سرکارگر دروگرا گفت: "ای خاتون جوان از کی آسته؟" ⑥ و
سرکارگر دروگرا د جواب شی گفت: "او امو خاتون موآبی آسته که قد
نعومی از ملک موآب پس آمده. ⑦ او از مه پُرسان کد: 'اجازه آسته که
از پشت دروگرا د مینکل قوده ها خوشه چینی کُنم؟' بعد ازو د قدی پلال
رفت و از سر صبح تا آلی ره خوشه چینده ربی یه و فقط یگ لحظه د تی
چپری ششت و بس."

⑧ پس بوغز د روت گفت: "گوش کو دختر مه! د دیگه جای بلده
خوشه چینی نرو و اینجی ره ایله نکو، بلکه قد کنیزای مه د امینجی بش.
⑨ چیم خو ره دمزو پټی زمی بگير که اونا درو مونه و از پشت ازوا
بورو. ما د نفرای خو گفتیم که دز تو دست نزنه و وختیکه تَشنه شدی از
کوزه های او که اونا ره از چاه پُر کده، وچی کو."

⑩ و روت قد روی خو د زمی اُفتده او ره احترام کد و گفت: "چرا
نظر لطف تو د بله مه قرار گرفته؟ ما خو یگ بیگنه آستم."

۱۱) و بوعز د جواب شی گفت: "ما از تمام کارای تو که د خسر مادر

خو بعد از فوت شوی خو کده خبر شدیم و ام ازی که چطور آته، آبه و جای تولد خو ره ایله کده د مینکل قومی که سابق نمینخشیدی، آمدے.

۱۲) خداوند عمل نیک تو ره د پیش تو بیره؛ خداوند، خدای اسرائیل که د

زیر پر-و-بال شی پناه اوردے، تو ره اجر کامل بدیه. " ۱۳) و روت گفت:

"آی بادار مه، تو دز مه غدر مهربو آستی، چراکه مره تسلی ددی و د کنیز

خو تورای دل-شین گفتی، اگرچه ما مثل یکی از کنیزای تو شده نمیتیم."

۱۴) د وخت نان چاشت بوعز دزشی گفت: "بیه اینجی و امزی نان

بگیر و لغمه خو ره د سرکه چوکه کده بخور." پس روت قد دروگرا یگ

جای ششت و بوعز از گندم بریو کده ام دزشی دد. روت خورده سیر شد و

یگ مقدار تی بخشی شی مند. ۱۵) وختیکه او باله شد و پس د خوشه

چینی رفت، بوعز د نفرای خو امر کده گفت: "او ره بیلید که از قدی قوده

ها ام خوشه چینی کنه و مزاجم شی نشنید. ۱۶) حتی بعضی خوشه ها ره

از قوده ها کشیده د زمی پورته کنید که او بلده خو بچینه و او ره سرزنش

نکنید."

۱۷) پس روت تا شام د قدی پلال خوشه چینی کد و امو خوشه های ره

که چینه بود ٹپک کد، که تقریباً یگ ایفه جو د دست اورد. ۱۸) بعد ازو

روت امو جو ره د شانہ خو گرفته د شار رفت و خسر مادر شی دید که

چيقس جَم كده. رُوت خوراكي ره كه بعد از سير شُدون شي باقي مند، كشيده دَزُو دد. ^(١٩) پس خُسرمادر شي دَزُو كُفت: ”اِمروز دَ كُجا خوشه چيني كدي و دَ كُدم جاي كار كدي؟ خُدا اُمُو كس ره خَير بديه كه دَز تُو تَوَجُه كده.“ اوخته رُوت دَ باره اُمزو كس كه دَ زمين شي كار كُدد دَ خُسرمادر خُو نقل كده كُفت: ”نام اُمزو آدم كه ما اِمروز دَ زمين شي كار كُدم، بوغز آسته.“ ^(٢٠) و نَعومي دَ بيري خُو كُفت: ”خُداوند اُو ره بَرَكْت بديه، چراكه اُو مهرباني خُو ره از زنده ها و مُرده ها دَرِبغ نكده!“ و نَعومي بسم دَزُو كُفت: ”اي آدم نَزديكانه مو آسته و يكي اُمزو كساي كه بايد سرپرست مو شنه.“ ^(٢١) اوخته رُوت موابي كُفت: ”اُو حتى دَز مه كُفت كه ’تُو قد كارگراي مه بش، تا اُو غَيْتِيكه اونا دِرو زميناي مَره خلاص كنه.“ ^(٢٢) و نَعومي دَ بيري خُو رُوت كُفت: ”اَره دُختر مه، خُوبه كه تُو قد كَنيزاي ازو دَ زمين شي بوري نَسَبَت دَزي كه دَ زمين كسِ دِيگه بوري و اونا تُو ره آزار-و-اَدَيَت كنه.“ ^(٢٣) پس رُوت تا آخِر دِرو جَو و گندم قد كَنيزاي بوغز بلده خوشه چيندو مند و اُو قد خُسرمادر خُو يگجاي زندگي موكد.

٣ ^(١) دَمزُو غَيَت نَعومي دَ رُوت كُفت: ”دُختر مه، يگو كس ره بلده تُو پيدا نَكُتم تاكه زندگي تُو آرام شنه؟“ ^(٢) اونه، اُمُو بوغز كه تُو قد كَنيزاي شي بُودي، اُو قوماي مو آسته، فاميدي؟ اُو اِمشاو دَ خر موجوي خرمون جَو ره باد مونه. ^(٣) پس جان خُو ره شُشته خود ره خوشبُوي كُو و

خوبترین کالای خو ره پوشیده د سر خرموجوی بورو. مگم تا وختیکه او از خوردو و وچی کدو خلاص نشده، خود ره دزو معرفی نکو. ^(۴) وختیکه خاو کد جای خاو شی ره نشانی کو. بعد ازو بورو و پایای شی ره لچ کده د اونجی خاو کو. اوخته او دز تو موگیه که چی باید بکنی. ^(۵) و روت د جواب شی گفت: ”هر چیزی که دز مه گفتی ما امطور مونم.“

^(۶) پس او د سر خرموجوی رفت و امو رقمیکه خسرمادر شی دزو امر کد، امطور کد. ^(۷) وختی بوغز خورده و وچی کده تب شی چاق شد، او رفته د لب خرمو خاو کد. پس روت تاشکی آهسته آهسته آمد و پایای شی ره لچ کده خاو کد. ^(۸) د نیم شاو بوغز تکان خورده بیدار شد و خود ره پالو دده دید که یگ خاتو د پیدمون پای شی خاو کده. ^(۹) بوغز پُرسان کد: ”تو کی استی؟“ روت گفت: ”ما کنیز تو روت استم. دامون خو ره د سر کنیز خو بندز، چراکه تو یگ قومای نزدیک و سرپرست مه استی.“ ^(۱۰) او گفت: ”ای دختر مه، خداوند تو ره برکت بدیه. امی مهربانی ره که آلی کدی از مهربانی اول کده که د حق خسرمادر خو کده بزرگتر استه، چراکه د پشت جوانای غریب یا پولدار، نرفتی. ^(۱۱) آلی ترس نخور دختر مه، هر چیزی که از مه خواهش کدی، ما پوره مونم، چراکه تمام شار و قوم مه تو ره یگ خاتون خوب میدنه. ^(۱۲) درست استه که ما قومای نزدیک و سرپرست تو استم، لیکن از مه کده یگ قوما و سرپرست دیگه دز تو نزدیکتر استه. ^(۱۳) امشاو ره د امینجی تیر کو، صباح اگه او نفر

سرپرستی تُو ره دَ دِسْت خُو گِرِفْت، خُوبه، بیل که بگیره. لیکن اگه سرپرستی تُو ره دَ دِسْت خُو نَگِرِفْت، مَرَهْدَ خُداوند قَسَم که ما سرپرستی تُو ره دَ دِسْت خُو مِیگِیْرَم. آلی تا صَباح ره دَ امینجی خاو کُو.

۱۴) پس رُوت تا صَباح دَ پیدَمونِ پای شی خاو کد، مگم صَباح گاه، پیش ازی که کس کس ره بِنَخشه او باله شُد، چُون بوَعز قد خود خُو گُفت: ”نَباید کسی بُفامه که ای خاتُو دَ خرموجوی آمده.“ ۱۵) و بوَعز دَز شی گُفت: ”اُمُو چادر ره که دَ سر خُو کدے بیر و اوار کُو.“ پس رُوت چادر خُو ره اوار کد و بوَعز شَش مَنک جَو دَ مَنه چادر شی اندخته دَ بله شانِه شی ایشْت و رُوت دَ شار رفت. ۱۶) وختیکه دَ پیش خُسرمادر خُو آمد، او از رُوت پُرسان کد: ”ای دُختر مه، چیز کار شُد؟“ اوخته، او از پگ کارای که اُمُو نفر بلده ازو کُدد، دَز شی نقل کد ۱۷) و گُفت: ”اینمی شَش مَنک جَو ره ام دَز مه دَد و گُفت که، دِسْت خالی دَ پیش خُسرمادر خُو نرو.“ ۱۸) پس نَعومی دَز شی گُفت: ”دُختر مه، قرار بَشی تا بِنگری که چیز کار موشه، چُون او آدم تاکه اِمروز ای کار ره انجام ندیه، آرام نَمیشینه.“

۴) ۱) پس بوَعز دَ درگه شار رفت و دَ اُونجی شِشت. اوخته اُمُو قوما و سرپرست که بوَعز دَ باره شی توره گُفتد ازونجی تیر موشد و بوَعز دَزو گُفت: ”او آلی، بیه یگ لحظه بَشی.“ و او آدم آمده شِشت. ۲) و

بوعز ده نفر از ریش سفیدونِ شار ره کوی کده دزوا گُفت: ”ببید که یگ لحظه بشینی.“ و اونا جَم شده شِشت. ^(۳) بوعز دَمزُو قوما و سرپرست گُفت: ”نعومی که از سرزمینِ موآب پس آمده، امو زمینِ برار مو ایملک ره سودا موکُنه. ^(۴) ما فکر کدُم، خوبتر آسته که تُو ره دزی باره خبر بدیم و بگیم که او ره د حُضورِ نفرای امزی مجلس و ریش سفیدونِ قوم مو بخر. اگه او ره خریده میگیری، بگیر. و له اگه نمیخری مَره بگی تا بفامم. چون بغير ازتو دیگه کس حق خریدو ره ندره و بعد ازتو حق ازمه یه.“ و او آدم گُفت: ”ما خریده میگیرم.“

^(۵) اوخته بوعز گُفت: ”د روزی که امو زمی ره از دستِ نعومی میخری، پس روتِ موآبی، امو خاتونِ قوما ی فوت شده مو ره ام باید بگیر، تاکه نامِ امزو مرحوم د میراث شی باقی بُمَنه.“

^(۶) لیکن امو قوما و سرپرست گُفت: ”دزی صورت ما نمیتنم بلده خو بخرم؛ نشنه که میراثِ خود مه خراب شنه. حقِ سرپرستی از مَره تُو بگیر، چون ما نمیتنم سرپرستی کنم.“

^(۷) د او زمان د اسرائیل د باره سرپرستی گرفتو و یا خرید-و-فروش زمی اینی رواج بود: وختیکه مردم میخواست یگو معامله ره قطعی کنه، یگ نفر کوشره خو ره از پای خو بر کده د نفر طرفِ معامله خو میدد. ای کار د سرزمینِ اسرائیل د شکلِ یگ قانون وجود دشت. ^(۸) پس امو قوما

و سرپرست دَ بوَعَزَ كُفْتُ: "خود تُو اَمُو زَمِي رِه بَلَدِه خُو بَخِر." و كُوشَرِه
خُو رِه از پاي خُو بُر كد.

⑨ اوخته، بوَعَزَ دَ ريش سفيدا و پگِ مَرْدَم كُفْتُ: "شُمُو اَمروز شاهِد
اَسْتِيَد كه تمام جايدا د اِلِيْمَلِك و جايدا د كَلِيون و مَحَلون رِه ما از نَعومي
خَرِيْدَم. ⑩ ما امچنان رُوتِ مَوآبِي، بيوه مَحَلون رِه كَرِفْتَم تا خاتُون مه
شُنه و نامِ قَوْمَايْمَرْحُوم مه دَ ميراثِ شِي باقِي بُمْنِه و نامِ اَزُو از خانوار و
منطقه شِي از بَيْن نَرُوِه. شُمُو اَمروز شاهِد بَشِيْد. ⑪ پس تمامِ مَرْدَم و
رِيش سفيدوني كه دَ درگِه شارِ مَوْجُود بُوْد كُفْتُ: "مو شاهِد اَسْتِي.
خُداوند اِي خاتُو رِه كه دَ خانه تُو مِييه مِثِلِ راحيل و ليه جور كنه، كه اونا
هر دُوي شِي خانه اِسْرَائِيل رِه اَباد كد. و تُو دَ اِفْرَاثِه كامياب و دَ بَيْت-لَحْم
نامتُو شُنِي. ⑫ و اولاداي رِه كه خُداوند دَ وسِيْلِه امزي خاتُونِ جوان دَز تُو
مِيديه، مِثِلِ خانوارِ فَاْرِصِ باچه تamar و يهُودا بَشِه."

⑬ پس بوَعَزَ رُوتِ رِه خاتُو كده قد اَزُو نَزْدِيك شُد و خُداوند اُو رِه
اُمِيْدوار كد و رُوتِ يگِ باچه دَ دُنْيَا اُورْد. ⑭ اوخته خاتُونوي بَيْت-لَحْمِ دَ
نَعومي كُفْتُ: "شُكْر-و-سِپاس خُداوند رِه كه نَه ايشْت تُو بِي و اِرْثِ بَشِي و
اَمروز تُو صَاحِبِ نوسه شُدِي؛ مو دُعا مُونِي كه نامِ شِي دَ اِسْرَائِيلِ باقِي
بُمْنِه. ⑮ اُو تازه كُنِنْدِه جان تُو و تِياقِ پيري تُو موشه، چُون بيري تُو كه تُو
رِه دوست مِيْدَنِه و از هفت باچه كده دَز تُو بَهْتَر اَسْتِه، اُو امي باچه رِه دَ

دُنیا اُورده.

۱۶) و نَعومی نِلغِه رِه گِرِفْتِه دَ بَعْل خُو اِشْت و نِگاهداری شی رِه دَ دِسْت خُو گِرِفْت. ۱۷) و خاتُونوی همسایه اُو رِه نام کده گُفت: ”ای باچه بَلدِه نَعومی تَوُلْد شُدِه.“ و اونا نام شی رِه عوبید اِشْت. عوبید آتِه یسّی و یسّی آتِه داوود بُوْد. ۱۸) و اینی آسته پُشت نامِه فارص:

- فارص آتِه حَصرون بُوْد،
- ۱۹) و حَصرون آتِه رام،
- و رام آتِه عمیناداب،
- ۲۰) و عمیناداب آتِه نَحشون،
- و نَحشون آتِه سَلمون،
- ۲۱) و سَلمون آتِه بوَعز،
- و بوَعز آتِه عوبید،
- ۲۲) و عوبید آتِه یسّی
- و یسّی آتِه داوود بُوْد.